

**КАФЕДРА
ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту
протокол № 5/1 від "12" грудня 2020 р.
Зав. кафедри _____ **Ситник Н. С.**
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТА (ІНДИВІДУАЛЬНІ
НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ)
І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ
ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

СТРАХУВАННЯ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва галузі знань)

**спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Фінанси, митна та податкова справа

освітній ступінь: бакалавр

денна форма навчання

Укладач:

**Попович Д. В., доцент кафедри фінансового
менеджменту, к.е.н., доцент**

ЛЬВІВ 2020

Завдання для індивідуальної роботи студента (індивідуальні навчально-дослідні завдання) і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни Страхування для студентів за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа» освітнього ступеня бакалавр – 10 с.

Розробник:

Попович Д. В. – доцент кафедри фінансового менеджменту факультету управління фінансами та бізнесу, кандидат економічних наук, доцент

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол № 5/1 від “30” грудня 2020 р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Ситник Н. С.
(прізвище, ініціали)

“30” грудня 2020 р.

- РОЗДІЛ 1.** ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ
- РОЗДІЛ 2.** ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ
- РОЗДІЛ 3.** ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ
- РОЗДІЛ 4.** КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача у позааудиторний час. У відповідності з інноваційними технологіями навчання різновидністю індивідуальних занять є індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ). ІНДЗ є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, науково-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Мета ІНДЗ – самостійна систематизація, поглиблення та застосування знань студента.

Зміст ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських і практичних занять, охоплює декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Структура індивідуального науково-дослідного завдання:

- вступ – зазначається тема, мета та завдання роботи, основні їх положення;
- теоретичне обґрунтування – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- методи (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаної літератури.

Види можливих індивідуальних науково-дослідних завдань, що використовуються при вивченні навчальної дисципліни «Страхування»:

1. Реферат із теми (модуля) або вузької проблематики. Реферат повинен відображати результати проведеного наукового дослідження з конкретної тематики.
2. Розробка теоретичних або прикладних (діючих) функціональних моделей явищ, процесів тощо.
3. Комплексний опис властивостей, функцій, явищ, об'єктів тощо.
4. Анотація прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис, історичний аналіз тощо.

Етапи виконання індивідуальної науково-дослідної роботи (підготовки реферату):

1. Вибір теми;
2. Складання бібліографії (літературних джерел за вибраною темою);
3. Вивчення літературних джерел і складання плану реферату;
4. Написання тексту реферату;
5. Підготовка слайдів у програмі Microsoft PowerPoint;
6. Подання роботи на перевірку викладачеві;
7. Захист.

РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Індивідуальна робота студентів виконується у формі пошукових або дослідницьких рефератів. Метою виконання індивідуальних дослідницьких завдань є поглиблене вивчення проблем, аналіз їх і програма рекомендаційних заходів стосовно вдосконалення з відповідними розрахунками.

Індивідуальна робота студента з навчальної дисципліни «Страховання» полягає у написанні індивідуальних робіт (на вибір студента – реферат, розробка моделей, комплексний опис, анотація додаткової літератури), тематика яких наведена нижче.

1. Місце і роль страхування як засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання.
2. Зародження страхування та еволюція його розвитку.
3. Порівняльна характеристика форм організації страхового фонду суспільства.
4. Роль страхування в умовах ринкової економіки.
5. Порівняльний аналіз функцій страхування у вітчизняній та зарубіжній літературі.
6. Самострахування: його переваги, вади та перспективи розвитку.
7. Практичне значення класифікації страхування для діяльності страхових компаній.
8. Аналітичний огляд розвитку окремих галузей страхування в Україні.
9. Форми проведення страхування: погляд у перспективу.
10. Вимоги українського законодавства щодо договорів обов'язкового і добровільного страхування.
11. Обов'язкове страхування в Україні: призначення та види.
12. Ризики в особистому страхуванні та можливість їх страхування.
13. Оцінка ризиків у майновому страхуванні.
14. Ризикові обставини і страховий випадок.
15. Специфіка ризиків в особистому страхуванні.
16. Специфіка ризиків у страхуванні відповідальності.
17. Проблеми становлення страхового ринку України.
18. Організація страхової справи в Україні. Системи страхування.
19. Сучасний стан страхового ринку України та перспективи його розвитку.
20. Реклама та її значення для формування попиту на страхову послугу.
21. Роль посередників на страховому ринку України.
22. Рекламна робота страхової компанії.
23. Переваги і вади відкриття страхового ринку України для іноземних страховиків.
24. Історія виникнення та розвитку страхових організацій.
25. Особливості рейтингу страхових компаній.
26. Особливості діяльності товариств взаємного страхування.
27. Організація діяльності міжнародної корпорації страховиків «Ллойд».
28. Діяльність іноземних страховиків на страховому ринку України.
29. Вплив ринкових умов на діяльність страховиків в Україні.
30. Діяльність найбільших страхових компаній України та конкуренція між ними.
31. Правове забезпечення страхової діяльності в Україні.
32. Закон України «Про страхування», його значення для розвитку страхування в Україні.
33. Аналіз міжнародного законодавства з питань страхування.
34. Страховий нагляд за діяльністю суб'єктів страхового ринку та його вдосконалення в сучасних умовах.
35. Стан і перспективи розвитку особистого страхування в Україні.
36. Стан і перспективи розвитку страхування від нещасних випадків в Україні.
37. Проблеми і перспективи розвитку медичного страхування в Україні.
38. Закордонний досвід страхування життя та перспективи його впровадження в Україні.

39. Причини та чинники, що стримують розвиток страхування життя в Україні.
40. Стан та перспективи розвитку страхування майна юридичних осіб в Україні.
41. Формування ринку майнового страхування в Україні.
42. Стан і перспективи розвитку авіаційного страхування в Україні.
43. Страхування майна сільськогосподарських підприємств: стан і перспективи розвитку.
44. Досвід зарубіжних країн у страхуванні майна юридичних осіб.
45. Регіональні види страхування майна громадян.
46. Сучасний стан і перспективи розвитку морського страхування в Україні.
47. Основні види та особливості проведення страхування транспортних засобів.
48. Стан і перспективи розвитку страхування відповідальності в Україні.
49. Перспективи розвитку страхування професійної відповідальності в Україні.
50. Закордонний досвід страхування професійної відповідальності.
51. Страхування якості випуску продукції.
52. Проблеми забруднення довкілля та роль екологічного страхування в їх вирішенні.
53. Створення і функціонування міжнародної системи страхування «Зелена картка».
54. Історія розвитку перестраховання.
55. Особливості та види договорів пропорційного перестраховання.
56. Особливості та види договорів непропорційного перестраховання.
57. Особливості перестраховання окремих ризиків.
58. Економічна сутність і функції перестраховання.
59. Особливості перестраховання ризиків у нерезидентів.
60. Співстрахування та його значення в розвитку страхування.
61. Перестраховання як чинник збільшення місткості вітчизняного страхового ринку.
62. Основні форми перестраховувального захисту.
63. Власне утримання при перестрахованні: необхідність регламентації його розміру.
64. Організація фінансів страховика та її особливості.
65. Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності страховика та джерела їх формування.
66. Собівартість страхових послуг та особливості її визначення.
67. Методичні підходи до визначення зароблених страхових премій.
68. Принципи формування та розподілу прибутку страхових компаній.
69. Порівняльна характеристика доходів та витрат страхових компаній та інших фінансових установ.
70. Попереджувальна (превентивна) діяльність страховика. Система превентивних заходів для зменшення страхового ризику.
71. Тарифна політика страховика та її вплив на фінансову стійкість страховика.
72. Фінансовий аналіз та оцінка фінансового стану страховика.
73. Чинники фінансової стійкості страховика.

ДЖЕРЕЛА ЛІТЕРАТУРИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДЗ

Законодавчі матеріали

1. Конституція України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254/96-вр>
2. Господарський кодекс України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Митний кодекс України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
4. Податковий кодекс України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

5. Цивільний кодекс України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=514-17>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 №755-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
9. Про державну статистику : Закон України від 17.09.1992 №2614-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>
10. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 №1775-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
11. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi.nreg=19161-15>
12. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 №877-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/877-16>
13. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 №85/96-ВР зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
14. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 06.02.2003 № 485-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

Основна література

1. Базилевич В. Д. Страхова справа / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич. – 6-те вид., стереотип. – К. : Знання, 2008. – 351 с.
2. Базилевич В. Д. Страхувальний ринок України / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2002. – 417 с.
3. Безугла В. О. Страхування : навчальний посібник / В. О. Безугла. – К. : ЦУЛ, 2008. – 584 с.
4. Внукова Н. М. Страхування : теорія та практика : навчальний посібник / Н. М. Внукова, Л. В. Временко, В. І. Успенко; за загальною редакцією д.е.н., проф. Н. М. Внукової. – 2-ге видання, перероблене та доповнене. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 656 с.
5. Вовчак О. Д. Страхова справа : підручник / О. Д. Вовчак. – Київ : Знання, 2011. – 391 с.
6. Говорушко Т. А. Страхування: навчальний посібник / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк; за ред. Т. А. Говорушко. – Львів : «Магнолія 2006», 2014. – 328 с.
7. Дьячкова Ю. М. Страхування : навчальний посібник / Ю. М. Дьячкова. – К. : ЦУЛ, 2008. – 240 с.
8. Нечипорук Л. В. Теорія та практика страхового ринку в Україні / Л. В. Нечипорук. – Х. : Вид-во Національного університету внутрішніх справ, 2004. – 300 с.
9. Страхові послуги : підручник. У 2 ч. Ч. 1 / [Базилевич В. Д., Пікус Р. В., Приказюк Н. В. та ін.]; За ред. В. Д. Базилевича. – К. : Логос, 2014. – 496 с.
10. Страхування : опорний конспект лекцій (українською та російською мовами) / [Р. В. Пікус, Н. В. Приказюк, А. С. Шолойко та ін.]; за наук. ред. проф. Р. В. Пікуса. – К. : Логос, 2015. – 276 с.

11. Страхування : підручник / [керівник авт. колективу і наук. ред. С. С. Осадець, д-р ек. наук, проф.]. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : КНЕУ, 2002. – 599 с.

Додаткова література

1. Директива 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25.11.2009 р. про початок і ведення діяльності у сфері страхування і перестраховування (Solvency II) [Електронний ресурс] // Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : [сайт]. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/content/direktivi-es.html>
2. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012-2021 роки [Електронний ресурс] // Асоціація «Українська федерація убезпечення» : [сайт]. – Режим доступу : http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257
3. Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська асоціація аварійних комісарів» [Електронний ресурс] // b2btoday : [сайт]. – Режим доступу : <http://b2btoday.com.ua/id/4018066>
4. Гаманкова О. О. Ринок страхових послуг України : теорія, методологія, практика : монографія / О. О. Гаманкова. – К. : КНЕУ, 2009. – 283 с.
5. Нові вектори розвитку страхового ринку України : монографія / [Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. та ін.] ; кер. авт. проекту д.е.н., проф. О. В. Козьменко. – Суми : Університетська книга, 2012. – 315 с.

Internet сайти

1. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
2. Сервер Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
3. Ліга страхових організацій України: www.uainsur.com
4. Національний банк України: www.bank.gov.ua
5. Міністерство фінансів України: www.minfin.com.ua
6. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування: www.forinsurer.com
7. Страхування України – Інтернет-проект: www.ukrstrahovanie.com.ua

РОЗДІЛ 3. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

ІНДЗ із навчальної дисципліни «Страхування» виконується на одну із запропонованих вище тем. Тема індивідуального науково-дослідного завдання вибирається відповідно до номера студента у списку академічної групи. Звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді скріпленого (зшитого) реферату з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за обсягом 15-20 аркушів формату А4). Текст повинен друкуватися на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали, розмір шрифту 14. Аркуш ІНДЗ повинен мати поля: ліве – 25 мм, верхнє – 20, праве – 15, нижнє – 20 мм.

Захист реферату, попередньо перевіреного викладачем, відбувається на семінарському занятті, тема якого відповідає тематиці проведеного дослідження або позааудиторно, під час консультацій. Можливий захист завдання шляхом презентації студента результатів виконаної роботи (до 5 хв.). Слайди розробляються і виконуються у програмі Microsoft PowerPoint, кількість яких залежить від теми, але повинна складати не менше ніж 10, включаючи вступ та висновки.

Науково-дослідна робота може бути зарахованою, якщо студент підготував комплексний опис властивостей, функцій, явищ, об'єктів, або розробив теоретичні або прикладні функціональні моделі явищ, процесів тощо або розробив анотацію прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни, бібліографічний опис, провів історичний аналіз тощо.

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Основними методами оцінювання знань студентів є: оцінювання знань студентів на семінарських заняттях, самостійної роботи (СРС), виконання ІНДЗ, заліку по модулю та оцінювання результатів складання екзамену.

Оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється відповідно до «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» від 01.03.2013 р. із змінами, затвердженими наказом ректора від 01.07.2015 р. № О-96, за 100-бальною системою (за шкалою ECTS та національною шкалою).

Критерії оцінювання знань та компетентностей студентів за виконання індивідуальної роботи

Критерії оцінювання	Оцінка
Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу Критерії оцінювання:	20
- завдання виконані повністю і правильно, містять пояснення до розрахунків; - студент може пояснити хід проведених розрахунків; - студент самостійно може формулювати висновки за результатами проведеного дослідження; - присутній творчий підхід та використано новітні інформаційні технології.	5
- завдання виконане правильно; - студент не може пояснити хід окремих проведених розрахунків; - порівняно з виконанням роботи на найвищий бал не зроблено одного з перелічених пунктів вказаних вище.	4
- завдання виконані з помилками в розрахунках; - студент частково може сформулювати висновки за результатами проведеного дослідження.	3
- робота виконана неправильно; - студент самостійно не може сформулювати висновки за результатами проведеного дослідження.	2
- індивідуальна робота виконана неправильно; - студент не може пояснити хід окремих розрахунків проведеного дослідження.	1